

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 267/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia čl. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 24 ods. 1, čl. 26, čl. 46 ods. 1 a 4, čl. 51 ods. 1, čl. 149, čl. 151 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 13, čl. 14, čl. 17, čl. 18 a čl. 53 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky pod sp. zn. IV/2 Gn 15/10 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2010 doručená sťažnosť J. Š., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 24 ods. 1, čl. 26, čl. 46 ods. 1 a 4, čl. 51 ods. 1, čl. 149, čl. 151 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 13, čl. 14, čl. 17,

čl. 18 a čl. 53 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pod sp. zn. IV/2 Gn 15/10. Sťažnosť bola odovzdaná orgánom väzenskej a justičnej stráže, ako aj na poštovú prepravu 14. mája 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je vo výkone trestu. Orgány Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky nariadili „absolútny zákaz“ prístupu väzňov k informáciám s erotickým a pornografickým obsahom aj pre plnoleté osoby nachádzajúce sa v postavení odsúdených, resp. obvinených v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody a v ústavoch na výkon väzby. Podľa názoru sťažovateľa predmetný „absolútny zákaz“ a ustanovenie § 2 ods. 2 písm. h) rozkazu generálneho riaditeľa č. 3/2007 z 25. februára 2007 je v rozpore s princípmi demokratického a právneho štátu, ktorý chráni nedotknuteľnosť súkromnej sféry občana, rešpektuje slobodu prejavu, myslenia a svedomia. Tieto základné práva majú absolútny charakter a vzťahujú sa na všetky legálne a voľne distribuované tlačoviny, ktoré neodporujú žiadnym ustanoveniam Trestného zákona. Okrem toho napadnuté obmedzenie nespĺňa formálne a materiálne podmienky čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ústavy, ako aj čl. 8 ods. 2 a čl. 10 ods. 2 dohovoru. Je preto neprimerané, neodôvodnené a najmä arbitrárne. Ani normatívny text zákona, ale ani dôvodová správa k zákonu neuvádzajú takú prísnu interpretáciu, aká sa v skutočnosti uplatňuje.

Sťažovateľ sa v už uvedených súvislostiach obrátil s podnetom na generálnu prokuratúru, ale táto mu nevyhovela. Podal preto opakovaný podnet, ktorý bol prísom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 15/10-6 z 15. marca 2010 odložený ako nedôvodný.

Sťažovateľ má dôvodné pochybnosti o právnom názore generálnej prokuratúry a o jej argumentoch. Tieto nie sú objektívne, presvedčivé a dostatočné, lebo vôbec neprihliadali na relevantnú judikatúru ústavného súdu, resp. Európskeho súdu pre ľudské práva. Nemôže sa stotožniť s názorom, podľa ktorého je správne disciplinárne stíhať a trestať odsúdených starších ako 18 rokov, že prechovávajú legálne a voľne distribuované tlačoviny s erotickou alebo pornografickou tematikou, ktoré prirodzeným spôsobom zobrazujú sexuálne vzťahy alebo akty, najmä medzi mužmi a ženami. Skôr sa zdá, že účelom týchto obmedzení je

sofistikovaným spôsobom narušiť sexuálnu orientáciu heterosexuálne orientovaných osôb, resp. poškodiť normálne vnímanie sexuality u heterosexuálov vo väzenskom prostredí. Obmedzenie má síce svoj zmysel, ale iba v prípade, že je v súlade so slobodnou vôľou jednotlivca, pretože inak ide len o puritánske, farizejské a násilné vnučovanie mravnostných zásad v príkrom rozpore s namietanými právami a slobodami. Sťažovateľ namieta aj postup generálnej prokuratúry, pretože podľa jeho názoru opakovaný podnet mal byť vybavený samotným generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), ktorý je nadriadeným vybavujúceho prokurátora.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru s tým, aby sa generálnej prokuratúre zakázalo pokračovať v porušovaní uvedených ustanovení, prikázalo sa jej vo veci konať a obnoviť stav pred porušením práv a aby upovedomenie generálnej prokuratúry z 15. marca 2010 bolo zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Ďalej požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia. Domáha sa tiež, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu v konaní.

Z prípisu generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 15/10-6 z 15. marca 2010 vyplýva, že na základe opakovaného podnetu sťažovateľa z 11. januára 2010 bolo preskúmané vybavenie pôvodného podnetu sťažovateľa listom generálnej prokuratúry sp. zn. IV/2 Gn 65/09 z 10. novembra 2009. Po opätovnom preskúmaní spisového materiálu, písomného stanoviska Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a po preskúmaní napádaných rozkazov (rozkaz č. 3 o prijímaní a odosielaní balíkov vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody z 25. februára 2007 a rozkaz č. 4 o postavení a činnosti knižníc v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky z 29. januára 2009) neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijatie opatrení vedúcich ku zmene stanoviska a záverov oznámených už listom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 65/09-6 z 10. novembra 2009. Preto bol opakovaný podnet bez vykonania ďalších opatrení odložený. Prípis je podpísaný riaditeľom trestného odboru generálnej prokuratúry. Podľa poštovej pečiatky na priloženej obálke bol prípis odovzdaný na poštovú prepravu 9. apríla 2010.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľ namieta predovšetkým vecnú nesprávnosť stanoviska generálnej prokuratúry, keďže táto si neosvojila právne závery sťažovateľa a nepostupovala v ich zmysle.

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že generálna prokuratúra má na predmetnú problematiku odlišný právny názor ako sťažovateľ, nemôže zakladať porušenie označených článkov ústavy a dohovoru. Bolo vecou uváženia generálnej prokuratúry, či podnetu sťažovateľa vyhovie, alebo nie. Preto negatívne stanovisko nemožno považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené.

Neobstojí ani ďalšia námietka sťažovateľa, podľa ktorej opakovaný podnet mal byť vybavený osobne generálnym prokurátorom, keďže jeho treba považovať za zákonného nadriadeného prokurátora generálnej prokuratúry, ktorý pôvodný podnet sťažovateľa

vybavoval. Z organizačného usporiadania generálnej prokuratúry možno vyvodit', že za nadriadeného prokurátorovi treba považovať riaditeľa príslušného odboru generálnej prokuratúry. V danom prípade opakovaný podnet podpísal riaditeľ trestného odboru generálnej prokuratúry.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010